

Styrke og svakhet ved dagens norske psykologi

PUBLISERT 5. februar 2015

Som man vil forstå, står psykologiprofesjonen sterkt i Norge. Ved en egen lov er psykologens rettigheter og plikter fastsatt og ca. 1300 psykologer er i arbeid i Norge, og stort sett tror jeg det er riktig å si at de nyter respekt for sitt arbeid. (...) Meget er vunnet i de åtti år som er gått siden de første psykologer begynte sitt arbeid. Psykologiene har ervervet mye nyttig kunnskap – både av vitenskapelig og praktisk art, og den norske psykologstand har i dag flere gode forskere. Med årene er også debatten psykologene imellom blitt preget av større toleranse og romslighet.

«- Løsrivelsen fra filosofien har resultert i en redusert evne hos psykologene til å håndtere store og kompliserte spørsmålsstillinger»

Utviklingen har imidlertid ført med seg sider som kanskje ikke er så gunstige, og som kanskje kan bli uheldige for den fremtidige utvikling. I likhet med som har skjedd i U.S.A. og andre land er psykologien blitt splittet opp i en mengde spesialområder. Det gjøres lite for å integrere områdene. I det hele tatt synes det å være liten interesse for å prøve og skape et helhetlig syn på psykologien. Som følge av dette vil sannsynligvis forståelsen og interessen for teoretiske problemstillinger avta. (...).

Et annet trekk som jeg tror er uheldig, er at psykologien nærmest fullstendig har løsrevet seg fra filosofien. Som vi har sett, begynte psykologien som en del av filosofien. I 1928 fikk vi den første rene universitetsstillingen i psykologi, og utover i dette århundret er forbindelsen mellom filosofi og psykologi blitt stadig svakere. Jeg tror løsrivelsen fra filosofien har resultert i en redusert evne hos psykologene til å håndtere store og kompliserte spørsmålsstillinger. Psykologien – kanskje med unntagelse av sensorisk- og nevropsykologi – er av en slik art at den krever evne til å behandle omfattende problemkompleks. For å kunne problematisere sin egen virksomhet og for å drive forskningen fremover er det selvfølgelig nødvendig at psykologer har den evnen.

Et tredje uheldig trekk ved utviklingen er at norske psykologer i for stor grad synes å være blitt avhengig av impulser fra utlandet og da spesielt U.S.A. Mange psykologiske forskere har til og med anlagt det syn at en forskers innsats kan vurderes etter det antall ganger han er sitert av amerikanske kolleger (...). Det er sterke tendenser til at man

kaster seg på motebølger og ikke lar sine problemstillinger modnes gjennom en langsom refleksjon. Hvis ingen vil løpe risikoen ved å følge opp særpregede interesser, vil miljøet raskt kunne komme til å bli dominert av flinke jenter eller gutter som bare gjør det som forventes av dem av deres amerikanske (eller engelske) kolleger. (...)

Tross de nevnte tegn på en avtagende selvstendighet i faglige spørsmål er det grunn til å tro at norsk psykologi kan få en blomstring. Det gode nivå man begynner å få i praktisk psykologisk arbeid og den sterke utbygningen man har fått av universitetene, skulle kunne gjøre det mulig for psykologer å veksle mellom praktisk arbeid og forskning. På denne måten burde det kunne skapes en grobunn for et fruktbart vekselspill mellom på den ene side en personlig livserfaring og særpregede interesser og på den annen side impulser fra internasjonal psykologi.

Fra Per Saugstads artikkel «Norsk psykologis historie», februar 1986

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 52, nummer 2, 2015, side 157